

21.5 BESWAARSKRIF GK KRUGERSDORP TEEN DIE BESLUIT VAN SINODE 2009 OOR “SAAK VAN DIE VROU” (Artt 17, 23, 258)

- A. Dr WC Vergeer stel die beswaarskrif.
- B. **Besluit:** Die beswaarskrif word verwys na Kommissie Beswaarskrifte 5.
- C. **Ordevoorstel:** Dr WC Opperman hou die ordevoorstel voor.
- D. **Besluit:** Ordevoorstel word aanvaar met aanbevelings.
- E. Met die aanvaarding van die ordevoorstel word die beswaarskrifte in verband met die vrou in die besondere dienste eers op 'n volgende Sinode beoordeel word, aangesien daar sake is wat dringende aandag moet geniet alvorens hierdie beswaarskrifte tot opbou van kerke gehanteer kan word (kyk Beswaarskrif 21.3 in Handeling 2012).

F. BESWAARSKRIF

1. Besluit waarteen beswaar gemaak word

“Die vergadering besluit volgens die goedgekeurde aanbeveling, pt 4.2, dat vroue nie in die besondere dienste van predikante en ouderlinge mag dien nie” (Acta 2009:667).

2. Beswaargrond 1 – Gewetensbinding

Die besluit van die Sinode kom neer op die binding van lidmate se gewetens op grond van meerderheid van stemme en nie op grond van die Skrif nie.

- 2.1 Die verskil in bewoording van die besluite oor die diens van diaken en die diens van ouderling en predikant is opvallend en bevestig dat die twee besluite op verskillende basis geneem is:

*“Die Sinode keur **in die lig van die Skrif** goed dat vroue wat die nodige gawes het as diakens in die GKSA verkies en bevestig kan word”* (Acta 2009:668).

*“Die Sinode het **in die lig van die behandeling van die Rapport** tot die oortuiging gekom dat vroue nie in die besondere dienste van predikant en ouderling mag dien nie”* (Acta 2009:669).

- 2.2 Die “Rapport” (in die lig waarvan die besluit geneem is dat vroue nie as predikante en ouderlinge mag dien nie) kom self tot die volgende gevolgtrekking:

- (a) dat die twee standpunte wat daarin uiteengesit word **beide** in ooreenstemming met die Gereformeerde Skrifbeskoulike en hermeneutiese vertrekpunte is, en dat die verskille bloot op die vlak van eksegetiese sintese lê,
- (b) en dat die saak van vroue in die besondere dienste “nie op sigself ‘n belydenissaak is nie” (Acta, 2009:664).

Terwyl die Rapport dus erken dat nie een van die twee standpunte as on-Gereformeerd, on-Skriftuurlik of in stryd met die Belydenis beskou kan word nie, dwing die Sinode die kerke in sy besluit nogtans tot een standpunt – bloot op grond van meerderheid van stemme.

- (a) Deur hierdie werkwyse te volg, was die binding van lidmate se gewetens, op grond van getalle (ongeach die uitslag van die stemming) ‘n onvermydelike gevolg.
 - (b) Terwyl die Notule verklaar dat die besluit “in die lig van die behandeling van die Rapport” geneem is, gaan die besluit self teen die Rapport se bevindinge in.
- 2.3 Ons Belydenis verbied dat aan “groot getalle” dieselfde gesag as die Skrif toegeken word (NGB, art 7), en dat gelowiges se gewete gebind word (NGB, art 32).

3. Beswaargrond 2 – Verreken nie Skrifgetuienis genoegsaam nie

- 3.1 Vorige Rapporte wat voor die Sinode gedien het, toon aan dat daar wel in die Ou Testament voorbeelde is waar God vroue in besondere dienste geroep, toegerus en gebruik het, en dat hulle nie daarvan weerhou is omdat hulle vroue is of getroud is nie (bv samevatting in Acta 2009:613, 658).
- 3.2 Die (ongemotiveerde) opmerking van die 2009-Rapport, dat hierdie Skrifgetuienis bloot ‘n “indirekte verband” met die besondere dienste in die Nuwe-Testamentiese kerk het

en dat die besondere dienste van die Nuwe Testament nie sonder meer na dié van die Ou Testament herlei kan word nie (Acta 2003:571), is onduidelik en verreken die getuienis uit die Ou Testament oor vroue in besondere dienste nie genoegsaam nie:

- 3.2.1 Die vraagstuk waaroor Sinode 2009 moes beslis, was nie of daar 'n direkte verband tussen die koningskap/profeetskap van die Ou Testament en die ouderlingskap/diakenskap in die Nuwe Testament is nie. Die vraagstuk voor die Sinode was of God ook vroue wil roep, toerus en gebruik in besondere dienste. Die Ou Testament gee op hierdie vraag 'n onmiskenbare en duidelike "ja" as antwoord.
- 3.2.2 Die Rapport bly in gebreke om aan te toon hoe die genoemde "indirekte verband" tussen die besondere dienste in die OT en NT, meebring dat God van besluit verander het en Hy nou nie meer ook vroue in besondere dienste kan/wil roep, toerus en gebruik nie.
- 3.2.3 Die Rapport fouteer deur nie die vraagstuk van die ontwikkeling en vervulling van die Ou-Testamentiese dienste duidelik te onderskei van die vraag na die Bybelse uitsig op die rol van geslag van persone in God se diens nie.

4. Beswaargrond 3 – Neem nie getuienis uit die vroeë Christelike Kerke genoegsaam in ag nie

- 4.1 In die bespreking en beoordeling van die rol van vroue in die vroeë Christelike kerke, verlaat die Rapport voor Sinode 2009 hom slegs op een bron en hierdie bron se bevindinge (Schwertley, 1988).
- 4.2 Die Sinode se vermoë om 'n goeie oordeel te vorm oor die rol van vroue in die vroeë Christelike kerke word hierdeur ernstig benadeel omdat:
 - 4.2.1 Die aanvaarde wetenskaplike praktyk om meerdere bronne te raadpleeg nie gevolg word nie.
 - 4.2.2 Die bron wat gebruik is, redelik verouderd is.
 - 4.2.3 Hierdie bron hom in sy studie beperk tot slegs die rol van vrouediakens in die vroeë Christelike kerk.
 - 4.2.4 Die studie nie die omvattende nie-literêre getuienis wat oor die dienswerk van vroue in die vroeë Christelike kerk bestaan, genoegsaam verreken het nie.
- 4.3 Ander bronne en jonger navorsing bevestig die wydverspreide voorkoms van dienswerk deur vroue in **alle** besondere dienste in die eerste 500 jaar van die vroeë Christelike kerk.
 - 4.3.1 Navorsing deur Eisen (1996) bied byvoorbeeld omvattende en onweerlegbare literêre en argeologiese getuienis uit primêre bronne (letterlik honderde voorbeelde) oor die uitgebreide dienswerk van vroue in die vroeë Christelike kerk as sowel apostels, profete, teoloë, ouderlinge, dienende weduwees, diakens, biskoppe en bestuurders.
- 4.4 Die Rapport voor die 2009 Sinode erken dat die opkoms van die Rooms Katolisisme (en gevolglike sentralisering van kerklike gesag in die man, die biskop en die pous) uiteindelik 'n invloed gehad het op die verdwynende rol van die vroulike dienswerk in die vroeë Christelike kerk (Acta 2009:601).
 - 4.4.1 Die GKSA behoort hom dus te verantwoord oor die vraag of die posisie van vroue in die kerk en in besondere dienste nie (net soos die res van die episkopale [Roomse] ampsbeskouing) reformasie benodig nie.
Voetnoot: Dit is opmerklik dat die Rooms Katolieke Kerk deurlopend vroue toegelaat het om die Woord amptelik te bedien. Hulle word slegs daarvan weerhou om die Sakramente te bedien, omdat (volgens Rooms oortuiging) die Sakramente geloof bewerk. Daarteenoor bely die Gereformeerde Kerke dat die Heilige Gees die geloof deur die verkondiging van die evangelie bewerk (HK, So 25). Daar bestaan dus 'n ooreenkoms tussen die Roomse en (huidige) Gereformeerde standpunt, daarin dat beide nie toelaat dat vroue die genade-instrumente, wat geloof kan bewerk, amptelik bedien nie. Daar is na ons oortuiging geen Skrifgronde om so 'n standpunt te regverdig nie.

5. Beswaargrond 4 – Teenstrydige Kerklike praktyk en eksegesi

Die besluit van die Sinode dat vroue nie as ouderlinge en predikante mag dien nie, lei tot teenstrydighede in die eksegesi en hermeneuse van die Skrif, asook tot teenstrydighede in die kerklike praktyk. Deur hierdie teenstrydighede word die Gereformeerde Kerke in die oë van sy lidmate en die wêreld ongeloofwaardig gemaak en word sy verkondigingstaak belemmer.

- 5.1 Die besluit om vroue wel tot die amp van diaken en nie tot die amp van predikant en ouderling toe te laat nie, kom neer op 'n onderskeid tussen die ampte op grond van geslag – iets wat nie deur die Skrif beveel word nie.
 - 5.1.1 As God lidmate van die vroulike geslag kan roep en bekwaam om as diakens te kan dien, is daar geen rede waarom Hy nie ook vroue kan roep en bekwaam om as ouderlinge te dien nie. Daar is ook al sedert Sinode 1988 duidelikheid in die GKSA dat daar geen Skrifgedeelte is wat dit verbied nie (Acta 2009:611).
 - 5.1.2 Die werk van diakens behels nie minder nie: huisbesoeke, gesagvolle bediening van die Woord, gebede, toesig oor die liefdesgemeenskap van die gemeente en leierskap (wat tradisioneel as ouderlingtake beskou word).
 - 5.1.3 Deur wel op grond van geslag onderskeid tussen die ampte te maak, laat Sinode 2009 “iets van die mens self” (geslagtelikheid) 'n rol speel in die bekwaamheid tot die amp. Hierteenoor bely ons dat geen bekwaamheid om God te dien uit die mens self is nie, maar alleen deur God self is, wat ook die gawes gee (2 Kor 3:5; NGB, art 14).
- 5.2 Die uitsluiting van vroue uit die amp van predikant en ouderling is ooglopend kunsmatig en ongeloofwaardig.
 - 5.2.1 In die gemeentes van die Gereformeerde Kerke word vroue wel toegelaat om op allerhande maniere die Woord te verkondig/bedien. Dit sluit in die kategese, in die eredienste (deur sang en belydenis), in diensgroepe/kommissies, in Sustersorganisasies, as diakens, in die samelewing ens.
 - 5.2.2 Die uitsluiting van vroue van die verkondiging van die Woord as predikante, is kunsmatig omdat daar op geen manier aangetoon kan word hoe vroue deur die “betreding van die kansel” onbekwaam word/is om die Woord gesagvol te bedien nie; terwyl hulle suiwer Woordverkondiging op al die ander bogenoemde terreine volgens die GKSA wel Bybels aanvaarbaar is en as gesagvol beskou word.
 - 5.2.3 Dat die besluit van Sinode 2009 neerkom op 'n kunsmatige onderskeid tussen geslagte blyk ook uit die volgende voorbeeld: Vroue word nie deur die GKSA verhinder om teologie te studeer en as teoloë te kwalifiseer nie. Niks verhinder verder 'n manlike predikant om in die GKSA 'n preek te lewer wat volledig berus op die suiwer eksegesi van vroulike teoloë nie. Niks verhoed hom ook om 'n oordenking of “stigtelike woord” wat deur 'n vroulike teoloog geskryf is, (met erkenning) as preek te lewer nie. Maar die besluit van Sinode 2009 verhinder die vroulike teoloog om self as predikant beroep te word en self die boodskap te bring. Die implikasie van die Sinodebesluit is dus dat bloot 'n predikant se “manlikheid” die preek “gesagvol/amptelik/aanvaarbaar” maak, terwyl die vroulike teoloog nie self die preek sal mag lewer nie, bloot as gevolg van haar vroulikheid, al is die inhoud van die preek dan ook suiwer en word dieselfde boodskap uiteindelik gelewer.
 - 5.2.4 Die besluit van 2009 Sinode om nie vroue in die kerk as predikante of ouderlinge te laat dien nie, kom ook neer op 'n kunsmatige en onhoudbare onderskeid tussen die rol van Christenvroue in die kerk en die samelewing.
 - 5.2.4.1 Gereformeerde vroue dien allerweë as leiers (ook van mans) in die samelewing. ('n Vrou was bv geruime tyd die rektor van die NWU, en talle teologiese professore het op verskillende terreine onder haar leiding gedien.)
 - 5.2.4.2 Vroue is in baie Gereformeerde gesinne (en in die meerderheid predikantsgesinne) mede-broodwinners en beklee in hierdie verband dikwels leiersposisies in die samelewing.

- 5.2.4.3 Die besluit van Sinode 2009 lei tot die implikasie dat die rol van 'n vrou verander wanneer sy haar "binne die mure van die kerkgebou"/"in 'n erediens" bevind. Sy moet dan 'n "swyende lidmaat" wees wat haar slegs "laat leer" en wat nie as leier (predikant of ouderling) mag optree nie.
- 5.2.4.4 Hierdie radikaal verskillende rolle vir Christenvroue in die kerk en in die samelewing, is kunsmatig, onhoubaar en kan nie op 'n geldige wyse uit die Skrif regverdig/verdedig word nie.
- 5.3 Die besluit om vroue uit die amp van ouderling en predikant te weer, berus wat 'n sleutelteks betref, op selektiewe en willekeurige eksegeese.
 - 5.3.1 Die verstaan van die opdragte aan vroue in 1 Timoteus 2:1-8 speel 'n sleutelrol in die standpunt van diegene wat vroue nie as ouderling of predikante wil laat dien nie (Acta 2009:638-651).
 - 5.3.2 Die verstaan van hierdie opdragte as dat hulle betrekking het op die erediens (Acta 2009:651, 10.9.5.2b-10.9.5.3b) is nie geldig nie en willekeurig, omdat die woorde "in die erediens" nie in die grondteks voorkom nie. Daarby is dit duidelik dat die opdragte aan vroue algemene gedragsvoorskrifte is, wat nie direk op die erediens betrekking het nie. (Byvoorbeeld die opdrag tot "goeie werke" [1 Tim 2:10] wat nie so verstaan kan word dat hulle "goeie werke" is wat net binne die erediens gedoen moet word nie.)
 - 5.3.3 Die besluit van Sinode 2009 bring mee dat die sogenaamde "swyggebod" op 'n ongeldige en willekeurige wyse in hierdie Skrifgedeelte uitgesonder word en dat hierdie opdrag as "meer gesagvol" as ander opdragte in hierdie Skrifgedeelte hanteer word.
 - 5.3.3.1 Behalwe die "swyggebod" is daar in 1 Tim 2:8-15 ook verskeie ander opdragte aan vroue waaronder 'n verbod op gevlegte hare, die dra van goud, pèrels en duur klere en 'n verbod aan die vrou om (enige) onderrig te gee.
 - 5.3.3.2 Deur die besluit van Sinode 2009 word net een van hierdie opdragte (die "swyggebod") met sinodale gesag op Gereformeerde vroue afforseer, terwyl die ander opdragte bloot geïgnoreer word en nie met dieselfde erns in die kerke toegepas word nie. (In geen Gereformeerde Kerk word vroue byvoorbeeld verbied om hulle hare te vleg of goud of pèrels te dra nie.)
 - 5.3.3.3 Daar bestaan geen grammatiese, semantiese of enige ander eksegetiese gronde om op hierdie manier selektief onderskeid te maak tussen die opdragte in 1 Tim 2:8-15 nie. Hulle staan in dieselfde Skrifgedeelte en word aan dieselfde mense wat in dieselfde omstandighede lewe, gegee.
 - 5.3.3.4 Sulke willekeurige omgaan met, en toepassing van die Skrif voldoen nie aan die Gereformeerde hermeneutiese vertrekpunte nie (Acta 2009:604-610).
- 5.4 Die uitsluiting van vroue uit die amp van predikant belemmer die kerk se verkondigingstaak.
 - 5.4.1 Dit is uit ander kerkverbande en die lewenspraktyk duidelik dat ook vroue deur die Heilige Gees met die nodige gawes toegerus kan word om as ouderlinge en predikante te kan dien, en dat hulle bediening geseënd is.
 - 5.4.2 Die miskenning van hierdie gawes en die nalating om die gawes wat die Gees gee te gebruik, verhinder die kerk in sy verkondigingstaak.

Die Gereformeerde Kerk Krugersdorp versoek die Sinode dringend om die erns van bogenoemde besware en die meriete daarvan in te sien, aangesien ons as Kerkraad en gemeente nie langer in ons gewete voor God kan voortgaan om vroue uit die amp van ouderling en predikant te weer nie.